

ADVIES UITGEBRACHT DOOR
DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
TIJDENS ZIJN ZITTING VAN 15 MAART 2012

betreffende

**de Verslagen van de werkgroepen betreffende de thematiek van de levensbekkens
(« bassins de vie ») en de synergiepolen (« pôles de synergie »)**

VERSLAGEN VAN DE WERKGROEPEN BETREFFENDE DE THEMATIEK VAN DE LEVENSBEEKKENS (« BASSINS DE VIE ») EN DE SYNERGIEPOLEN (« PÔLES DE SYNERGIE »)

**Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest. 15 maart 2012**

Aanhangigmaking

Op 13 januari 2012 werd bij de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door Minister Cerexhe, die belast is met de opleiding van de middenstand, en Minister Kir, die bevoegd is voor beroepsopleiding, een adviesaanvraag aanhangig gemaakt over bovengenoemd voorwerp.

Na onderzoek door zijn commissie Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën tijdens haar zittingen van 31 januari 2012, in aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de betrokken ministers, en van 28 februari 2012, brengt de Economische en Sociale Raad het volgend advies uit.

Advies

Context

De levensbekkens en synergiepolen vinden hun oorsprong in de verschillende gewestelijke en gemeenschappelijke beleidsverklaringen, evenals in de regeer- en collegeakkoorden. Het ontwerp van Waalse gewestelijke beleidsverklaring 2009-2014 verwijst naar « *la mise en œuvre d'un véritable partenariat par bassin de vie entre les établissements scolaires, les opérateurs de formation, les fonds sectoriels des entreprises et les partenaires sociaux interprofessionnels* »¹.

Beide begrippen zijn het resultaat van een logica waartoe de aanzet werd gegeven door de schoolbekkens (« bassins scolaires ») en het decreet van 30 april 2009 van de Franse Gemeenschap betreffende de oprichting van subregionale sturingsinstanties en de toekenning van stimuli met het oog op een doeltreffender herverdeling van het aanbod van kwalificatieonderwijs om de territoriale ontwikkeling te bevorderen.

Op 21 januari 2010 werden door de gezamenlijke regering van de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie twee werkgroepen opgericht met betrekking tot de verwezenlijking van de levensbekkens en de opleidingspolen (« pôles de formation »). Een eerste werkgroep had tot doel, de aanpassingen voor te stellen die nodig zijn voor een optimalisering en de harmonisatie van de geldende geografische opdelingen op het vlak van opleiding en onderwijs. Deze werkgroep was samengesteld uit de « Administration de l'Enseignement » en het FOREM, evenals uit de « Administration de l'Enseignement non obligatoire » van de Franse Gemeenschap. De tweede werkgroep moest voorstellen formuleren betreffende de oproep tot projecten en de transversale kenmerken van de projecten van synergiepolen. Deze werkgroep was op evenwichtige wijze samengesteld uit deskundigen van de sociale gesprekspartners (van de CESRW en de ESRBHG), het onderwijs en de tewerkstelling en opleiding.

---

¹ Ontwerp van Waalse gewestelijke beleidsverklaring 2009-2014, blz. 20.

De nota aan de gezamenlijke Regering bepaalt en herinnert eraan dat « *la mise en place des bassins de vie et des pôles de synergies vise, par des collaborations et partenariats entre les différents acteurs et une mutualisation des moyens, expertises, ressources humaines, ..., à proposer des réponses efficaces et rapides à des besoins structurels, mais surtout conjoncturels, non ou insuffisamment satisfaits, touchant à l'adéquation entre l'offre de compétences et les compétences attendues des (futur-e-s) travailleur(euse)-s, par le marché de l'emploi « local », en fonction des réalités socioéconomiques et culturelles de chaque bassin* »².

De nota voegt eraan toe dat « *cet objectif stratégique s'appuie, pour ce faire, sur le triple objectif suivant :*

- *optimiser la qualité de l'offre de formation, d'enseignement et d'insertion en lien avec les besoins à rencontrer ;*
- *harmoniser et articuler cette offre pour constituer de véritables filières, apportant une réponse aux problématiques identifiées par les acteurs de terrain et les forces vives locales ;*
- *optimaliser, par les synergies, collaborations, articulations et partenariats mis en place, l'utilisation des ressources disponibles pour en augmenter l'impact.*

Ces objectifs s'inscrivent au regard des besoins socioéconomiques des zones bassin de vie. Cette visée s'applique donc aux politiques croisées dans les champs de l'enseignement, l'emploi et la formation »³.

Op 10 november 2011 nam de gezamenlijke inter-Franstalige gewest- en gemeenschapsregering akte van de verslagen van de twee werkgroepen en maakte deze voor advies over aan de adviesinstanties van de gefedereerde entiteiten.

Algemene beschouwingen

De **Raad** heeft kennisgenomen van de expertiseverslagen van de twee werkgroepen, de drie nota's betreffende de territoriale opdeling « tewerkstelling-opleiding-onderwijs », enerzijds, en de nota betreffende de synergiepolen, anderzijds. Een nota « note 3 au GT1 », opgesteld in aanwezigheid van Brusselaars en met name van de sociale gesprekspartners, heeft gewezen op de mogelijkheden, moeilijkheden en de aandachtspunten die in aanmerking dienen genomen in de hypothese van één enkel levensbekken voor Brussel en Waals-Brabant. Deze nota bevatte evenwel geen relevante cijfers die toelieten de ene of andere hypothese te weerhouden.

De **Raad** stelt vast dat dit instrument niet overeenstemt met het grondgebied dat voor Brussel op dit vlak relevant is, d.w.z., de aangrenzende Franstalige en Nederlandstalige zones. Hij vestigt bovendien de aandacht op het feit dat het levensbekken en de synergiepolen oorspronkelijk niet spreken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en geen deelname voorzien van de Nederlandstalige Brusselaars, het Vlaamse Gewest noch van de Vlaamse Gemeenschap.

De **Raad** onderstreept eveneens het ingewikkeld karakter ervan, stelt zich vragen bij de overeenstemming ervan met het specifiek karakter van Brussel en bij de eventuele meerwaarde ervan.

---

² Nota aan de gezamenlijke inter-Franstalige gewest- en gemeenschapsregering (3.11.2011), blz. 3.

³ Nota aan de gezamenlijke inter-Franstalige gewest- en gemeenschapsregering (3.11.2011), blz. 3.

Immers, wat betreft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is de **Raad** geen voorstander van de oprichting van zo'n instrument, alleen voor Brussel, naar het voorbeeld van de IPIEQ⁴, noch samen met Waals-Brabant, zoals overwogen door de werkgroep 1 (« GT1 ») met betrekking tot de opdeling in Wallonië en Brussel.

De **Raad** wijst erop dat het Pact voor een Duurzame Stedelijke Groei (PDSG/New Deal) mogelijkheden biedt die beter overeenstemmen met de realiteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Inderdaad, op 29 april 2011 ondertekenden de Brusselse regering en de sociale gesprekspartners het PDSG dat zich openstelt voor de gemeenschapsoverheden en er zich reeds toe heeft verbonden om de synergieën te versterken tussen de gewestelijke en gemeenschapsactoren op het vlak van werkgelegenheid, onderwijs en opleiding. Zo voorziet engagement 1.2 van het Pact « *de organisatie van een permanente dialoog inzake economisch beleid, tewerkstelling, opleiding en onderwijs binnen het BESOC, uitgebreid tot de gemeenschapsoverheid, evenals de publieke gewest- en gemeenschapsinstellingen die in Brussel onder voormelde bevoegdheden ressorteren en betrokken zijn bij het Pact* ».

Hij herinnert eraan dat het PDSG/New Deal geen plan is maar een instrument van coördinatie, samenwerking en algemene mobilisatie ten gunste van de werkgelegenheid van de Brusselaars. De ondertekenaars van het Pact zijn in dit verband drie verbintenissen aangegaan :

- de bevordering van het overleg van de sociale gesprekspartners, evenals van hun samenwerking met de publieke actoren,
- de bevordering op operationeel vlak van de samenwerking tussen de economische, tewerkstellings- en opleidingsactoren (publiek en betoelaagd),
- de mobilisatie van het geheel van de publieke en private actoren en hulpmiddelen door een samenwerking in het vooruitzicht van de bevordering van de tewerkstelling van de Brusselaars en de duurzame stedelijke groei.

De **Raad** is van oordeel dat het niet gepast is om een nieuwe overlegstructuur op te richten te Brussel. Het Pact voor een Duurzame Stedelijke Groei/New Deal voorziet namelijk reeds talrijke vormen van samenwerking en overleg tussen publieke actoren, economische, tewerkstellings- en opleidingsactoren en de sociale gesprekspartners in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en zelfs met zijn hinterland als dat noodzakelijk blijkt. Hij herinnert bovendien aan het mandaat van de CCFEE en het BNCTO wat betreft de link tussen de materies tewerkstelling, onderwijs en opleiding, evenals aan de operationele leiding die wordt verzekerd door ACTIRIS, Bruxelles-Formation en de VDAB.

Het « gekruiste beleid » werd onlangs versterkt in uitvoering van een van de engagementen van het PDSG/New Deal. Deze samenwerkingsakkoorden tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de COCOF, enerzijds, en dat wat betreft de uitbreiding van de middelen voor opleiding tussen het Gewest en de VGC, anderzijds, laten vandaag reeds vormen van samenwerking en overleg toe, zonder de oprichting van nieuwe instanties. Mochten er financiële middelen worden voorzien⁵ en toegewezen aan het PDSG/New Deal, dan zou de **Raad** zich kunnen inschrijven in het soepele mechanisme van de projectoproepen van de synergiepolen. Hiervoor zou geen nieuwe stuurinstantie moeten worden opgericht. Het zou interessant zijn om deel te nemen aan de bepaling van de prioriteiten en de keuzes van

---

⁴ « Instance de pilotage Inter-réseaux de l'Enseignement Qualifiant »

⁵ De Raad wijst erop dat er vandaag geen enkele financiering is voorzien in de begroting 2012 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, noch in de begroting van de Franse Gemeenschapscommissie. Men zou dit soort van projecten evenwel kunnen indienen bij de Europese Unie, in het kader van de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS), in het kader van het Objectief « Europese Territoriale Samenwerking ».

innoverende projecten die passen in het kader van het PDSG/New Deal. Deze projecten zouden zowel kunnen worden gerealiseerd met (Frans- en Nederlandstalige) Brusselse operatoren als met operatoren in het « *hinterland wanneer dat nodig blijkt* »⁶.

De **Raad** kan hiertoe rekenen op de CCFEE en het BNCTO voor een mobilisatie van de Frans- en Nederlandstalige tewerkstellings-, opleidings- en onderwijsoperatoren, evenals op het Territoriaal Pact voor de Werkgelegenheid voor de mobilisatie van de voorzieningen inzake interregionale mobiliteit.

Ook dient de uitbreiding te worden overwogen van dit proces tot de gewestelijke overheid, evenals tot de Nederlandstalige actoren te Brussel. Op middellange termijn zou ook een samenwerking tot stand kunnen komen met de actoren in de beide provincies Brabant. Zo'n structuur zou moeten worden verbonden met een reeds bestaande Brusselse instantie. Deze zou worden bepaald al naargelang het inter-Franstalig, gewestelijk of « metropolitaan » karakter van de nagestreefde ambities.

Er zou zelfs een uitbreiding van deze dynamiek moeten worden overwogen tot andere assen : mobiliteit, economie, enz.

De **Raad** is bezorgd over de oprichting van een nieuwe voorziening die is uitgebreid tot de opleidingsoperatoren en de sectorale fondsen van de ondernemingen, zonder hierbij evenwel de operatoren van sociaalprofessionele inschakeling (OSPI) of het hoger onderwijs te betrekken.

De **Raad** wijst erop dat het concept beperkt tot de schoolbekkens een ingewikkeld karakter vertoont en heel wat moeilijkheden stelt op het vlak van de uitvoering. Hij dringt in dit verband aan op de bijzondere aandacht die moet worden voorbehouden aan het basisonderwijs omwille van het belang van de eerste schooljaren voor de toekomst van de leerling en de toekomstige werknemer.

*
* *

---

⁶ PDSG / New Deal Maatregel 1.3. « De publieke actoren van het Brussels hinterland erbij betrekken wanneer dat nodig blijkt », blz.11/23.